

બેંકો પાસેથી ધિરાણ મેળવનાર સ્ટાર્ટઅપમાં અનુમાનિત જોખમોને સૌ પ્રથમ ધ્યાનમાં રાખો સ્ટાર્ટઅપ્સને ધિરાણ પૂરું પાડવા માટે બેન્કોની ભૂમિકા, ઈકોસિસ્ટમ ગતિશીલ હોય તે જરૂરી

પ્રાઈવેટ ઈક્વિટી (પીઈ) અને વેન્ચર કેપિટલ (વીસી) જેવાં રિસ્ક કેપિટલના માધ્યમથી સ્ટાર્ટઅપ્સને ધિરાણ પૂરું પાડે છે, ત્યાં મોટી સંખ્યામાં સ્ટાર્ટઅપ્સ હજુ પણ પોતાના વ્યવસાયોને આગળ વધારવા સંસ્થાગત માળખાં પાસેથી ઋણ મેળવવામાં સંઘર્ષ કરી રહ્યા છે. આ બાબતને જોતાં બેન્કો યોગ્ય સાવચેતી જાળવીને ઋણના માધ્યમથી ધિરાણ પૂરું પાડવામાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા અદા કરી શકે છે. વીસીની સફળતા જેમ જોખમનાં યોગ્ય સંચાલન પર આધારિત હોય છે, તેવી જ રીતે બેન્કોનો લક્ષ્યાંક પણ સ્ટાર્ટઅપને ધિરાણ આપવામાં રહેલાં દેખીતા જોખમો માટે રિસ્ક મેનેજમેન્ટનું માળખું તૈયાર કરવાનો હોય છે. સ્ટાર્ટઅપ્સને ધિરાણ પૂરું પાડવા માટે બેન્કોને મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા અદા કરતી જોવા માટેની સરકારની મહત્વાકાંક્ષામાંથી આ પગલાં માટેની પ્રેરણા મળે છે.

ચર્ચે અફેર

ડૉ. લલિત અરોરા

સ્ટાર્ટઅપને ફંડિંગ કરવા માટેની પોતાની તૈયારીના ભાગરૂપે બેંકો એ વાત પર ભાર મૂકે છે કે સ્ટાર્ટઅપનું ઈકોસિસ્ટમ ગતિશીલ

હોય, અને તેમનામાં સુધારા માટેનો હંમેશા અવકાશ રહે. વૃદ્ધિને ટેકો આપવા માટે બેંકો પાસે પૂરતું મૂડીભંડોળ હોય છે, ત્યારે સ્ટાર્ટઅપની નિષ્ફળતાનું ઉચ્ચ પ્રમાણ ચિંતાનું મોટું કારણ છે, જે ડૂબેલી લોનમાં પરિણમી શકે છે. જેના કારણે જોગવાઈઓ કરતી વખતે બેન્કો માટે મુશ્કેલ સ્થિતિ સર્જાય છે. આ જ કારણસર બેન્કોએ રિઝર્વ બેન્ક ઓફ ઈન્ડિયા (આરબીઆઈ)ને સ્ટાર્ટઅપ ફાઈનાન્સિંગ માટેની વ્યવસ્થા ઉભી કરવાના માર્ગોનું સૂચન કરવા આપીલ કરી છે.

ભારતમાં સ્ટાર્ટઅપને ધિરાણ આપવા ડેડિકેટેડ લિક્વિડિટી વિન્ડો. આરબીઆઈ પાસેથી રાહત દરે ફંડ સુધીની પહોંચ આ ઉચ્ચ જોખમ ધરાવતા સેગમેન્ટ સાથે કામ કરતી વખતે બેન્કોની વ્યાજની ચોખ્ખી આવક માટે સલામતીની વ્યવસ્થા બની રહેશે. રાહત દરે ફંડિંગ નુકસાનના જોખમોને સહન કરવા માટે બંધ તરીકે કામ કરશે. (લેખક - અસિસ્ટન્ટ પ્રોફેસર, આંત્રપ્રિન્યોરશિપ ડેવલપમેન્ટ ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઈન્ડિયા, ગાંધીનગર)

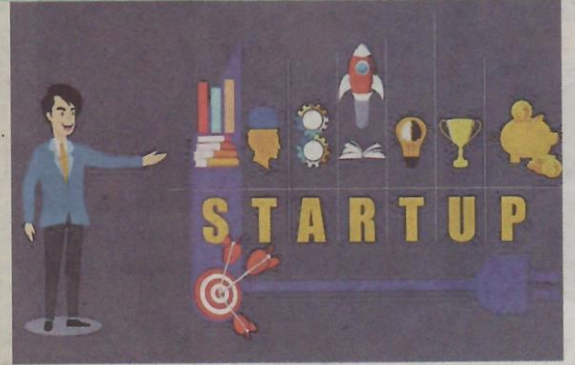
ભારતમાં સ્ટાર્ટઅપને ધિરાણ આપવા ડેડિકેટેડ લિક્વિડિટી વિન્ડો

તમારા સ્ટાર્ટઅપ બિઝનેસને બુટસ્ટ્રેપિંગ

સ્વ-ભંડોળ, જેને ઘણીવાર બુટસ્ટ્રેપિંગ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, તે સ્ટાર્ટઅપ માટે નાણાં મેળવવાનો સારો અભિગમ છે, ખાસ કરીને જો તમે હમણાં જ શરૂઆત કરી રહ્યાં હોવ. કોઈપણ ટ્રેક્શન અને સંભવિત સફળતા માટેની યોજના વિના, પ્રથમ વખતના ઉદ્યોગસાહસિકોને મૂડી સુરક્ષિત કરવામાં મુશ્કેલ સમય હોય છે. તમે તમારા અંગત નાણાંમાંથી રોકાણ કરી શકો છો અથવા સંબંધીઓ અને મિત્રોની મદદ મેળવી શકો છો. ઓછી ઔપચારિકતાઓ અને અનુપાલન તેમજ ખર્ચ વધારવાના ઓછા હોવાને કારણે આ વધારો સરળ રહેશે. મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં, સંબંધીઓ અને મિત્રો વ્યાજ દર પર તમારી સાથે કામ કરવા તૈયાર હોય છે.

ભંડોળના વિકલ્પ તરીકે ક્રાઉડ ફંડિંગ

સ્ટાર્ટઅપને ભંડોળ પૂરું પાડવાની પ્રમાણમાં નવી પદ્ધતિ છે જેણે તાજેતરમાં ઘણું આકર્ષણ મેળવ્યું છે. તે એક જ સમયે બહુવિધ લોકો પાસેથી લોન, પ્રી-ઓર્ડર, યોગદાન અથવા રોકાણ મેળવવાની સમકક્ષ છે. આ રીતે તે ક્રાઉડફંડિંગ સાથે કામ કરે છે - ક્રાઉડફંડિંગ પ્લેટફોર્મ પર, એક ઉદ્યોગસાહસિક તેની પેઢીનું વિગતવાર વર્ણન પોસ્ટ કરશે. ઉપભોક્તા વ્યવસાય વિશે વાંચી શકે છે અને જો તેમને વિચાર ગમે તો પૈસા દાન કરી શકે છે. તે તેની પેઢીના ઉદ્દેશ્યો, નફો કરવા માટેની વ્યૂહરચના, તેને કેટલા ભંડોળની જરૂર છે અને ક્યા કારણોસર, વગેરે જણાવશે. જે લોકો નાણાંનું દાન કરે છે તેઓ સામાન્ય પ્રી-ઓર્ડર કરવા અથવા દાન આપવાના બદલામાં ઓનલાઇન પ્રતિબદ્ધતાઓ કરશે.

સ્ટાર્ટઅપમાં એન્જલ રોકાણ મેળવો

એન્જલ રોકાણકારો વધારાની સંપત્તિ અને નવામાં રોકાણ કરવાની તીવ્ર ઈચ્છા ધરાવતી વ્યક્તિઓ છે. વ્યવસાયમાં તેઓ રોકાણ કરતા પહેલા સામૂહિક રીતે દરખાસ્તોની સમીક્ષા કરવા માટે નેટવર્કમાં પણ સહયોગ કરે છે. ભંડોળ ઉપરાંત, તેઓ માર્ગદર્શન અથવા સલાહ આપી શકે છે. ગૂગલ, યાહૂ અને અલીબાબા જેવી ઘણી જાણીતી કંપનીઓએ એન્જલ રોકાણકારોથી ફાયદો ઉઠાવ્યો છે. આ પ્રકારનું રોકાણ કંપનીના વિકાસના પ્રારંભિક તબક્કામાં સૌથી સામાન્ય છે, રોકાણકારો 30% સુધીની ઈક્વિટીની અપેક્ષા રાખે છે. મોટા નફા માટે, તેઓ તેમના રોકાણોમાં વધુ જોખમો ધારણ કરવાનું પસંદ કરે છે.

બેંક લોન દ્વારા નાણાં એકત્ર કરો

જ્યારે ભંડોળની વાત આવે છે, ત્યારે સામાન્ય રીતે બેંકો સાહસિકો માટે પ્રથમ સ્ટોપ હોય છે. બેંક બે પ્રકારના બિઝનેસ ધિરાણ આપે છે. પ્રથમ કાર્યકારી મૂડી લોન છે, જ્યારે બીજી ભંડોળ છે. આવક-ઉત્પાદન કામગીરીના એક સંપૂર્ણ ચક્રને ચલાવવા માટે જરૂરી લોનને કાર્યકારી મૂડી લોન તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, અને તેની મર્યાદા સામાન્ય રીતે અનુમાનિત સ્ટોક્સ અને દેવાદારો દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે છે. વ્યવસાય યોજના અને મૂલ્યાંકન વિગતો તેમજ પ્રોજેક્ટ રિપોર્ટ, જેના આધારે લોન મંજૂર કરવામાં આવી છે, પ્રદાન કરવાની નિયમિત પ્રક્રિયાને અનુસરવામાં આવશે.